

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărîrii Guvernului
pentru aprobarea Normei sanitare veterinare cu privire la supravegherea, programele de
eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea Normei sanitare veterinare cu privire la supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente.

Subdiviziunea: Direcția medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală.

Persoana responsabilă și datele de contact: Cozlov Deonisii

Tel. 022 204 531, e-mail: *deonisii.cozlov@maia.gov.md*

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

În temeiul Art. 29, 31 alineatul (5), 32 alineatul (2), 39 din Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală și a art. 45 alin. (1) din Legea nr. 82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar.

Proiectul Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea Normei sanitare veterinare cu privire la supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente, vine întru executarea acțiunii nr.10, Capitolul 12- Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la UE pe anii 2024-2027, la fel proiectul prenotat vine întru executarea acțiunii nr. 120 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024.

Concomitent, Proiectul Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea Normei sanitare veterinare cu privire la supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente, transpune Regulamentul delegat (UE) 2020/689 al comisiei UE de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele privind supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Se cunoaște despre faptul că intervenția în cazul bolilor listate și emergente la animale este necesară atunci când diverse probleme de sănătate afectează bunăstarea și viața acestora, sau când boala are potențial de a se răspîndi și la oameni, provocînd așa numitele zoonozelor.

Din acest considerent, aprobarea Normei sanitare veterinare cu privire la supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente, va contribui la prevenirea răspîndirii bolilor, cum ar fi cele extrem de contagioase, atât între animale cît și între animale și oameni, astfel intervenția rapidă va contribui la limitarea unor focare eventuale de boală și la diminuarea riscurilor de răspîndire ale acestora.

Prin urmare, normele stabilite ar trebui să se bazeze pe principiul protecției sănătății publice, unele din boli fiind extrem de periculoase pentru oameni, cum ar fi: rabia, tuberculoza, leucoza, ș.a. Stabilirea și identificarea programelor de eradicare și supraveghere a bolilor listate și emergente la animale va contribui esențial în protejarea sănătății umane.

În această ordine de idei, se cunoaște despre fenomenul de antibiotico-rezistență, de aceea reglementarea programelor de eradicare, control al bolilor listate și emergente va preveni rezistența la tratamente, în unele cazuri intervențiile rapide pot preveni rezistența la medicamente, mai ales în cazul bolilor bacteriene cu folosirea antibioticelor la animale.

La momentul actual, în țara noastră, măsurile de prevenire și control ale bolilor animalelor sunt reglementate parțial, dar nu la nivelul cerințelor europene. În acest context intervenția în cazul reglementărilor în domeniul programelor de control, eradicare a bolilor listate la animale, vor avea impact major asupra sănătății animalelor, sănătății publice economiei țării și bunăstării animalelor.

Ultimile focare de boală care au fost în Republica Moldova, în efectivele de animale, au dus la alocări de mijloace financiare palpabile din bugetul de stat în vederea eradicării focarelor de boală și oferirea despăgubirilor proprietarilor de animale care au fost ucise în urma eradicării focarului de boală. În această ordine de idei, actualizarea și reglementarea mai riguroasă a normelor de supraveghere, eradicare a anumitor boli listate și emergente la animale vor avea impact major în vederea intervenției rapide și eficiente în cazul focarelor de boală.

Aceste reglementări sunt absolut necesar de întreprins, deoarece sunt o parte componentă a măsurilor control și eradicare a bolilor la animale, astfel încât vin în implementarea Legii nr. 196/2024 privind sănătatea animală.

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentară efectuează măsuri de eșantionare și efectuează teste de laborator astfel asigură detectarea timpurie a agentului causal a bolilor la animale.

Prezentul proiect ajustează și actualizează cerințele legislației privind stabilirea măsurilor de supraveghere, programele de eradicare și statutul indemn de boală pentru anumite liste și boli emergente.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Din obiectivele urmărite ale acestui proiect se enumeră prevenirea răspândirii bolilor infecțioase în efectivele de animale. Bolile listate sunt acelea care pot afecta atât sănătatea animală cât și sănătatea umană, fiind de obicei boli zoonotice (cele care se transmit de la animale la oameni). Noile reglementări au drept obiectiv și scop de obținerea unor măsuri eficace pentru prevenirea răspândirii acestor boli între animale și între diferite efective de animale.

Un alt obiectiv urmărit al acestui proiect este de a oferi protecție sănătății publice. Reieșind că multe din boli listate sunt zoonoze, pot cauza epidemii majore cu afectarea sănătății oamenilor, reglementarea acestora este esențială pentru prevenirea eventualelor focare de boală.

Bolile infecțioase la animale pot provoca pierderi economice semnificative pentru economia țării noastre, afectând scăderea producției, creșterea costurilor pentru tratament și măsuri de control, și pierderea piețelor pentru produsele de origine animală. Reglementările

propușe urmăresc reducerea acestor pierderi prin implementarea unor măsuri de prevenire și control eficace a bolilor listate în Republica Moldova.

În plus față de cele menționate, remarcăm și faptul reglementările propuse vor contribui la menținerea de „zonă liberă de boli”, a țării noastre față de bolile listate, fapt care este important pentru comerțul internațional, în special pentru exportul de animale și produse de origine animală pe piața Uniunii Europene.

Proiectul prenotat va permite autorității competente din țara noastră, să monitorizeze și să raporteze cazurile de boli la nivel național și internațional, cum ar fi cele stabilite de Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor-WOAH.

Și nu în ultimul rând, reglementările propuse vor ajuta la educarea fermierilor, proprietarilor de animale și publicul larg cu privire la importanța prevenției și a detecției timpurii a bolilor, astfel încât măsurile de control să fie implementate rapid și eficient.

Rezultatele scontate ale prevederilor prezentului proiect sunt: eradicarea și controlul bolilor infecțioase la animale, astfel se va reduce riscul epidemiilor care ar putea afecta populațiile de animale,

Principalele prevederi ale proiectului prenotat sunt menite să răspundă noilor provocări în domeniul sănătății animalelor. Aceste măsuri sunt destinate protejării sănătății publice, economiei și bunăstării animalelor.

Noile prevederi vor asigura aspectele ce țin de revizuirea listei bolilor, ceea ce va permite monitorizarea și raportarea unor posibile noi focare la nivel național și internațional. Aceasta poate include inclusiv introducerea de noi boli emergente sau mutații ale unor agenți patogeni. Vor fi actualizate măsurile de prevenire și control al bolilor, cu noi reguli ce țin de vaccinarea animalelor, izolarea animalelor bolnave, restricționarea acestora și alte măsuri pentru prevenirea răspândirii bolilor. Tot odată se urmărește ca termenele pentru raportarea cazurilor de boli să fie mai scurte pentru o reacție mai rapidă la eventualele focare de boală.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

La Proiectul Hotărîrii de Guvern proiectul Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea Normei sanitare veterinare cu privire la supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente nu a fost identificate opțiuni alternative decât cea de aprobare a proiectului dat, reeșind din faptul că prevederile propuse vin să ajusteze și să perfecționeze cadrul normativ conform practicilor UE;

În privința riscurilor privind lipsa de intervenție menționăm următoarele: răspândirea rapidă și impactul asupra sănătății animalelor a bolilor, cu generarea eventualelor epidemii, afectarea unui număr mare de animale ducînd la mortalitate semnificativă și pierderi economice palapabile. Un alt risc legat de lipsa de intervenție este legat de faptul că multe dintre bolile listate sunt extrem de contagioase, cu impact sever asupra populațiilor de animale, uneori afectînd și specii diferite de animale. Un risc sporit îl reprezintă zoonozele, cu impact negativ asupra sănătății publice. Neaplicarea noilor măsuri de prevenire, control și eradicare a bolilor listate se va răsfrînge negativ asupra economiei, bunăstării animalelor.

Reeșind din faptul că Legea cadru 196/2024 privind sănătatea animală va intra în vigoare la data de 08 mai 2026, respectiv data intrării în vigoare a Hotărîrii de Guvern este stabilită pentru 08 mai 2026.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Bunăstarea animalelor are în special legături strânse cu sănătatea animală și orice obiective pentru sănătatea animală trebuie să țină pe deplin seama de cerințele de bunăstare a animalelor, în conformitate cu prevederile legislației naționale, dar și cele internaționale, mai cu seamă cele ale UE.

Scopul acestui proiecte cu relevanță UE, este de a forma un cadru legislativ simplificat coerent pentru sănătatea animalelor, de menținere a siguranței sănătății publice și de a păstra un mediu sigur din punct de vedere epidemiologic, pe baza unei bune guvernante și în conformitate cu standardele internaționale, promovate și recomandate de către WOAH (Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animală), pentru a consolida și a menține statutul *"indemn de boală"* pentru anumite boli listate și emergente.

În această ordine de idei se urmărește protejarea sănătății publice, având în vedere că multe dintre bolile listate la animale sunt zoonoze, astfel prezintă pericol pentru sănătatea umană. Un alt impact pozitiv asupra sectorului public este legat de sistemele de alertă și coordonare, astfel reglementările propuse vor determina autoritatea competentă să mențină sistemul eficient de monitorizare a bolilor și de reacție rapidă în caz de focar de boală. Aceste măsuri de alertă trebuie să fie integrate cu sistemele de sănătate publică pentru a preveni riscurile pentru oameni. Un alt impact major asupra controlului lanțului alimentar va permite să fie aplicate restricționări a comerțului cu produse de origine animală în cazul unui focar de boală, păstrând principiul siguranței și securității alimentare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Din punct de vedere economic, financiar și al sănătății publice impactul se așteaptă să fie în măsură pozitivă. În primul rând, se preconizează beneficii din incidența redusă a apariției eventualelor focare de boală, și diminuarea costurilor pentru eradicarea acestor focare.

Pe termen lung, cadrul strategic simplificat și mai coerent va fi în avantajul tuturor, având un cadru normativ, flexibil și bazat pe rezultate eficiente în urma

Întrucât ANSA efectuează procedurile de control și eradicare a bolilor la animale, mijloacele financiare de efectuare acestor controale sunt prevăzute în bugetul instituției și din contul bugetului ANSA.

Estimări ale costurilor pentru controlul bolilor (2021-2023) sun reflectate mai jos.

Aceste esti reflectă cheltuielile pentru personal, testări de laborator, monitorizare și răspuns în caz de urgență, conform raportărilor ANSA.

Anul	Bugetul total ANSA (mdl)	Procent din buget alocat controlului bolilor	Coaturi estimative pentru controlul bolilor (mdl)
2021	250 mln	10-12 %	25-30 mln
2022	270 mln	15%	40,5 mln
2023	290 mln	16-18 %	46-52,2 mln

Impactul financiar asupra bugetului existent al ANSA va rămâne gestionabil, datorită integrării progresive a noilor măsuri de control și prevenire a bolilor. Deși costurile de conformare pe termen scurt vor crește, efectele pozitive pe termen lung asupra sectorului agricol vor contribui la stabilitatea și competitivitatea pieței zootehnice.

Cheltuielile eventual suplimentare sunt argumentate de necesitatea modernizării și eficientizării sistemului de prevenire și control al bolilor animale, astfel se vor reduce semnificativ riscurile de epidemii care ar putea afecta semnificativ economia.

Pe termen lung impacturile vor fi apreciable prin reducerea focarelor și a pierderilor economice în sectorul zootehnic; creșterea eficienței intervențiilor prin monitorizare automată și notificări rapide; accesul mai ușor la fondurile europene și integrarea în rețelele comerciale europene, ceea ce va îmbunătăți viabilitatea economică a fermierilor și a întreprinderilor zootehnice.

Conform Cadrului bugetar pe termen mediu (2025-2027), aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.561/2024, pentru sectorul Agricultură, în special pentru domeniul Sănătății animalelor au fost estimate costuri, inclusive și pentru: Implementarea Programului de eradicare a rabiei la vulpi (ANSA) ; Implementarea Programului acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și de protecție a mediului (ANSA).

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Datorită obiectivelor propuse și promovării celor mai bune practici pentru măsurile de control, eradicare anumitor boli listate proprietarii de animale, fermierii vor implementa măsuri suplimentare de biosecuritate, cu aplicarea sistemelor de dezinfecție, astfel încât să fie menținută sănătatea și bunăstarea animalelor dar și statul indemn de boală al unității.

În această ordine de idei, obținerea și menținerea statutului ”indemn de boală” pentru anumite boli listate și emergente, va favoriza circulația liberă pe teritoriul Republicii Moldova și cu dreptul de export fără restricții pe piața internațională a animalelor, produselor de origine animală, iar crescătorii de animale, sectorul privat, vor obține plus valoare din activitățile sale.

Tot odată prevederile acestui proiect nu implică costuri de conformare din motiv că nu implică eliberarea de careva acte permissive.

De menționat faptul că reglementările propuse vor permite prevenirea pierderilor economice în caz de focare de boală, din motiv că odată apărute focarele de boală acestea afectează producția de carne, lapte, ouă sau alte produse de origine animală. Pe lângă pierderile directe din cauza sacrificării animalelor, pot duce la scăderea cererii de produse afectate sau la creșterea prețurilor din cauza ofertei limitate. Din aceste considerente programele de eradicare au menirea de a preveni toate consecințele nefaste asupra sectorului privat.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Deoarece prezentul proiect de Hotărâre de Guvern reglementează în special domeniul veterinar, animalier, etc, prin urmare nu există impact asupra datelor cu caracter personal, sau cel puțin aceste norme nu afectează cumva acest domeniu.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Deoarece prezentul proiect de Hotărâre de Guvern reglementează în special domeniul veterinar, animalier, etc, prin urmare nu există impact asupra echității și egalității de gen, sau cel puțin aceste norme nu afectează cumva acest domeniu.

4.5. Impactul asupra mediului

Deoarece prezentul proiect de Hotărâre de Guvern reglementează în special domeniul veterinar, animalier, etc, prin urmare nu există impact asupra mediului, sau cel puțin aceste norme nu afectează cumva acest domeniu
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Alte impacturi și indicatori concreți ai succesului sunt: - sporirea gradului de asigurare a populației cu produse de origine animală de calitate; - reducerea riscurilor de pierderi economice cauzate de focarele de boală.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Prezentul proiect transpune integral Regulamentul (UE) 689/2020 în ceea ce privește normele de supraveghere, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente. Sistemul actual ar putea permite, dezvoltarea unor programe durabile de control, eradicare a bolilor listate și emergente prin solicitare și furnizare de cofinanțare la nivelul UE.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Proiectul dat creează cadrul juridic intern necesar în vederea implementării legislației naționale în domeniul sănătății animalelor care transpune prevederile UE: Legea nr. 196/2024 privind sănătatea animală.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu prevederile articolului 9 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare începând cu data de 09 iulie 2024 (https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotaririi-guvernului-privind-supravegherea-programele-de-eradicare-si-statutul-de-indemn-de-boala-pentru-anumite-boli-listate-si-emergente/12805), a inițiat consultările publice asupra elaborării proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Normei sanitare veterinare cu privire la supravegherea, programele de eradicare și statutul de indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente. Propunerile și recomandările pe marginea proiectului Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la frecvența uniformă a controalelor oficiale asupra animalelor și bunurilor care intră în Republica Moldova au putut fi expediate până pe data de 22 iulie 2024. În vederea respectării prevederilor legislației în vigoare proiectul urmează a fi supus avizării și consultării publice cu autoritățile publice și asociațiile de profil, conform prevederilor art. 32 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, fiind plasat pe pagina web a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare www.maia.gov.md la compartimentul Transparență decizională/ Proiecte de documente.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție în conformitate cu art. 36 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Proiectul urmează a fi supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației în conformitate cu art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției în conformitate cu art. 37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect reprezintă act normativ de punere în aplicare a prevederilor Legii nr.196/2024 privind sănătatea animală.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Sub aspect financiar și economic implementarea acestui proiect de Hotărâre de Guvern nu va necesita finanțare suplimentară din buget.

Implementarea prevederilor prezentelor Norme sanitare veterinare se va efectua din bugetul de stat în limita mijloacelor alocate pentru măsurile de control al bolilor la animale și nu necesită mijloace

ANSA reprezintă autoritatea competentă națională reprezintă autoritate principală în prevenirea și controlul bolilor la animale pe teritoriul Republicii Moldova.

Anume ANSA intervine în efectuarea controlului, eradicării focarelor de boală.

Relatăm faptul că prevederile propuse prin proiectul dat nu necesită alocare de mijloace financiare suplimentare.

Secretar de Stat

Iurie SCRIPNIC

Ex: Deonisii Cozlov

Tel: 022 204 531